

Priopćenje za medije Luxembourg, 28. rujna 2021.

Politikama EU-a ne može se zajamčiti da poljoprivrednici ne upotrebljavaju prekomjerne količine vode

Politikama EU-a ne može se zajamčiti da poljoprivrednici upotrebljavaju vodu na održiv način, stoji u tematskom izvješću koje je danas objavio Europski revizorski sud (Sud). Iako poljoprivreda uvelike i neosporno utječe na vodne resurse, na poljoprivrednike se, na njihovu korist, primjenjuje prevelik broj iznimki od vodne politike EU-a koje ometaju nastojanja da se zajamči pravilna uporaba vode. Osim toga, poljoprivredna politika EU-a promiče i prečesto potiče veću, a ne učinkovitiju uporabu vode.

Poljoprivrednici se ubrajaju među najveće potrošače slatke vode: na poljoprivredu otpada jedna četvrtina sveukupne zahvaćene vode u EU-u. Poljoprivredne aktivnosti ne utječu samo na kvalitetu vode (npr. onečišćenje uzrokovano gnojivom ili pesticidima) nego i na njezinu količinu. Pristup koji EU trenutačno primjenjuje na gospodarenje vodama temelji se na Okvirnoj direktivi o vodama iz 2000. kojom su uvedene politike povezane s održivom uporabom vode. Tom je direktivom postavljena ciljna vrijednost postizanja dobrog kvantitativnog stanja svih vodnih tijela u EU-u. Važnu ulogu u održivosti voda ima i zajednička poljoprivredna politika (ZPP). U okviru nje postoje instrumenti koji mogu doprinijeti smanjenju pritiska na vodne resurse, kao što je povezivanje plaćanja sa zelenijim praksama te financiranje učinkovitije infrastrukture za navodnjavanje.

„Voda je ograničeni resurs i budućnost poljoprivrede u EU-u uvelike ovisi o tome da je poljoprivrednici upotrebljavaju na učinkovit i održiv način” izjavila je Joëlle Elvinger, članica Suda zadužena za ovo izvješće. „Ipak, politike EU-a dosad nisu u dovoljnoj mjeri doprinijele smanjenju učinka poljoprivrede na vodne resurse.”

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Okvirna direktiva o vodama sadržava zaštitne mjere protiv neodržive uporabe vode, ali države članice odobravaju brojne iznimke u području poljoprivrede, čime se omogućuje zahvaćanje vode. Revizori su utvrdili da se te iznimke naveliko odobravaju poljoprivrednicima, čak i u regijama pogođenima nestašicom vode. Istodobno, pojedina nacionalna tijela rijetko kažnjavaju nezakonitu uporabu vode koju otkriju. Okvirnom direktivom o vodama također se od država članica zahtijeva da prihvate načelo „onečišćivač plaća”. Međutim, voda je još uvijek jeftinija kada se upotrebljava u poljoprivredi te mnoge države članice i dalje ne ostvaruju povrat troškova za vodne usluge u poljoprivredi kao što to čine u drugim sektorima. Revizori ističu da se poljoprivrednicima često ne naplaćuje stvarna količina vode koju potroše.

Potpota EU-a poljoprivrednicima u okviru ZPP-a većinom nije uvjetovana ispunjavanjem obveza koje potiču učinkovitu uporabu vode. Nekim plaćanjima podupiru se usjevi koji zahtijevaju velike količine vode, kao što su riža, orašasto voće te voće i povrće, i to bez zemljopisnih ograničenja, što znači i u područjima pogođenima nestašicom vode. Revizori ističu da ni mehanizam višestruke sukladnosti u okviru ZPP-a (npr. plaćanja uvjetovana određenim okolišnim obvezama) gotovo nema učinka. Zahtjevi se ne primjenjuju na sve poljoprivrednike te države članice u svakom slučaju ne provode dovoljno inspekcija i odgovarajućih provjera kako bi obeshrabrile nezakonitu uporabu vode.

Osim izravnih plaćanja, u okviru ZPP-a financiraju se i ulaganja poljoprivrednika te poljoprivredne prakse kao što su mjere za zadržavanje vode. Ti elementi mogu imati pozitivan učinak na uporabu vode. Međutim, poljoprivrednici rijetko koriste tu priliku, a u okviru programa ruralnog razvoja rijetko se pruža potpora infrastrukturi za ponovnu uporabu vode. Modernizacija postojećih sustava za navodnjavanje također ne podrazumijeva uvijek uštedu vode jer se uštedena voda može preusmjeriti na usjeve koji zahtijevaju velike količine vode ili na navodnjavanje veće površine. Slično tome, postavljanjem nove infrastrukture kojom se povećava navodnjavana površina vjerojatno se povećava pritisak na resurse slatke vode. Revizori općenito ističu da su se sredstvima EU-a sigurno financirala poljoprivredna gospodarstva i projekti koji dovode u pitanje održivu uporabu vode.

Kontekst

Tematsko izvješće br. 20/2021 „Održiva uporaba vode u poljoprivredi: financijska potpora u okviru ZPP-a vjerojatnije promiče veću, a ne učinkovitiju uporabu vode” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.

Sud je nedavno objavio izvješća o povezanim temama kao što su [poljoprivreda i klimatske promjene](#), [biološka raznolikost na poljoprivrednim zemljištima](#), [uporaba pesticida](#) i [načelo „onečišćivač plaća”](#). Početkom listopada također će objaviti izvješće o biološkoj raznolikosti u šumama EU-a.

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama, kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i predstavnici civilnog društva. Velika većina preporuka koje Sud iznosi u svojim izvješćima provede se u djelo.

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547